

KÖZIGAZGATÁSI ÉS IGAZSÁGÜGYI
MINISZTERIUM
EMBERI JOGI MUNKACSOPORT

LMBT EMBEREK JOGAIÉRT FELELŐS TEMATIKUS MUNKACSOPORT

EMLÉKEZTETŐ
2013. NOVEMBER 15.

Helyszín: Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium, 1055, Budapest, Kossuth Lajos tér 2-4, 439/a tárgyaló

Időpont: 2013. november 15.

Tárgy: Az LMBT Emberek Jogaiért Felelős Tematikus Munkacsoport Ülése

Jelen vannak: a mellékelt jelenléti ív szerint

Dr. Répássy Róbert Igazságügyi Államtitkár, a Tematikus Munkacsoport elnöke köszöntötte a résztvevőket, és tájékoztatta őket, hogy az előző munkacsoport ülésen elhangzott javaslatok alapján lettek kiküldve a napirendi pontok, lettek meghívva a résztvevők. Hozzátette, hogy a munkacsoport civil résztvevői a tanulság-levonás szándékával kezdeményeztek, hogy a legutolsó Budapest Pride körüli helyszínbiztosítás kérdését is tűzze napirendre a munkacsoport. A civil szervezetek álláspontja szerint a rendőrök nem megfelelő érzékenységgel álltak a felvonuláshoz, ezért javaslják az érzékenyítés témakörének a megvitatását.

1. Gyűlöletbűncselekmények az LMBT rendezvényekkel követően
2. Szakképzés és érzékenyítés (oktatás, Rendőrség, egészségügy)
3. A lelki egészség programja

Az elnök kérte a jelenlévőket, hogy koncentráljanak az adott napirendi pontokra, azokat mélyremerően elemezzék, új témakört a mai nap folyamán ne vitassanak meg. Elmondta, hogy a munkacsoport harmadik ülésére kerül sor, melynek célja, hogy a civil szervezetek és a hivatali okból érintett állami szervezetek találkozhassanak, megismerjék egymás álláspontját.

Dr. Bagyinszky Ferenc a Társaság a Szabadságjogokért képviselője elmondta, hogy a legutóbbi ülésen általánosságban beszéltek a gyűlöletcselekményekről. Ennek következménye lett az, hogy a legutóbbi Budapest Pride körüli gyűlöletbűncselekményeknek nem megfelelő módon történtek a nyomozati, illetve a továbbíteli szakaszai. Az LMBT szövetség által kiadott kutatási anyag kimondja, hogy a kimondottan az LMBT rendezvények köré csoportosuló gyűlöletbűncselekmények az összes LMBT csoportok elleni gyűlöletbűncselekmények 8%-át teszik ki. Ezek a rendezvények nagyobb hangsúlyt kapnak a médiában is, ezért mindenképpen fontos beszélni a rendezvények biztosításáról, illetve az ott előforduló bűncselekményekről. A kutatásban a válaszadók 47%-a elmondta, hogy azért nem mennek el ezekre a rendezvényekre, ugyanis nem tartják biztonságosnak őket. Elmondta, hogy a legutóbbi ülésen beszéltek arról, hogy milyen módon lehetne hatékonyabbá tenni a

rendőrség szervezetek munkáját. Például 2012 január óta önálló szakvonal folytatják a gyűlöletbűncselekmények nyomozását, de észrevételezte, hogy nem minden kapitányságon van egy fő, aki követi az eseményeket, illetve nem mindig a megyei kapitányságokon történik az ügyek nyomozása. Javasolták egy szakmai protokoll megalkotását, mely tisztázná bizonyos definíciókat, kijelölné a gyűlöletbűncselekmények tipikus indikátorait, mindemelett meghatározná a rendőrség speciális feladatait a helyszínen és, hogy hogyan kezeljék az áldozatokat. Fontosnak tartja a tudatosság növelő kampányok növelését, ugyanis az LMBT csoportok tagjainak a 32%-a nem is tudja, hogy létezik olyan gyűlöletbűncselekmény, melynek alapja a szexuális irányultság, a nemi identitás. Szóba került a Budapest Pride, amin emlékei szerint két, a rendezvényről távozó aktivistát megtámadtak, amikor az intézkedő rendőr igazoltatta az áldozatokat és közben a támadók, pedig elhagyták a helyszínt. Gyűlöletbűncselekményként indult a nyomozás, azonban ismeretlen tettesek ellen, holott a támadók ott voltak helyszínen.

Dr. Répássy Róbert kérdést intézett az ORFK képviselőinek, miszerint látták-e a legutolsó munkacsoporti ülés emlékeztetőjét. Elmondta, hogy nem az a szándékuk, hogy az újabb ügyeket – pl. közigazgatási szempontból - feltárják, hanem, hogy ezeknek az ügyeknek a kapcsán vannak olyan felvetései a civil szervezeteknek, melyek elfogadhatóak. Kérdezi, hogy milyen módon jelennek meg a gyűlöletcselekmények statisztikai és mennyire tükrözik a valóságot.

Lakatos Tibor, az ORFK képviselőjében elmondta, hogy az előző ülés emlékeztetőjét olvasva szükségesnek érezte, hogy ezen az ülésen is képviseltesse magát az ORFK. Elmondta, hogy három témában képviselik a rendőrséget: bűnügyi, képzés-oktatási, illetve közrendvédelmi szakterület. Javasolja, hogy beszéljenek a jogszabályokban megfogalmazott panasztételekről, jogorvoslati lehetőségekről is. Véleménye szerint az elmúlt időben egyfajta fejlődés figyelhető meg, akár a képzési rendszerben, vagy ezeknek az eseményeknek a kezelésében is. Elmondta, hogy országos munkacsoporti vezetője annak a szervezetnek, ami a közrendvédelmi szakterület felelősségébe utalja a kisebbségekkel kapcsolatos tevékenységet. A napokban volt egy konferencia az esélyegyenlőségről, ahol szintén civil szervezetek bevonásával tárgyaltak. Tehát a rendőrség komolyan foglalkozik a témával. A Budapest Pride-on történt esetekkel kapcsolatban elmondta, hogy a több százezer résztvevő ellenére nagyon csekély volt az atrocitások száma. Az, hogy ott milyen rendőri intézkedések történtek, panasz keretein belül érdemben vizsgálható. Cáfolja, hogy ezen rendezvények ne lennének megfelelően biztosítva, ugyanis a BRFK komoly erőket kötött le azért, hogy a személyek sértetlenségét tudja garantálni, nyilván bizonyos földrajzi határokon belül. Lehetőség szerint minden rendezvény esetében kiemelt szerepet kap az utóbiztosítás. Elmondja, hogy kollégái az egyéb szakterületekhez kapcsolódó kérdések megválaszolásában is segítséget nyújtanak.

Dr. Répássy Róbert kérte az említett szakértők részletes ismertetését.

Boross Zsigmond, az ORFK képviselőjében elmondta, hogy egyetértene a felvetések jogosságával. A maga részéről az előrelépéseket is szeretné megvilágítani, és ennek fényében is szeretne reagálni a civilek felvetésére. 2012 januárjától új szakvonal foglalkozik a gyűlöletbűncselekményekkel, ennek az országos koordinátra Ő. Minden megyei főkapitányságon foglalkozik ezzel egy-egy szakember. Jelenséget, tendenciát szeretnének szemlélni, nem egy-egy bűnesetet. probléma abból adódhat, hogy leszerelések lehetnek.

Több képzés is volt a témában (EBESZ, Háttér Társaság a Melegekért), ezeken kerületi kapitányok is részt vesznek. Három tényállást különböztetnek meg:

- 1.Közösség elleni erőszak
- 2.Közösség elleni uszítás
- 3.Önkényuralmi jelképek használata (elkövetői kör és látencia miatt)

A Rendőrség számít a civil szervezetek segítségére. A következő év tervei között szerepel egy u.n rendőrszótár kialakítása, ami arra szolgál, hogy a rendőrök ne a problémákat kikerülve más minősítést alkalmazva nyúljanak egy-egy bűncselekményhez, hanem merjék leírni, hogy a sértett homoszexuális mivolta váltotta ki a bűncselekmény motivációját. Úgy érzik, hogy átvilágították a területet, látják a 2011-es és 2012-es adatokat, ami alapján a tendenciákat is megvizsgálják. A tapasztalataikat rögzítették és a decemberi Belügyi szemlében megjelentetik. Tudatosítás és a kampányok szerepe számukra is kiemelt. Három irányba kell elmozdulni.

- 1.Megfelelő minősítést nyerjenek ezek a cselekmények (garázdaság, rongálás merülhet fel)
- 2.Tudatosságot növelő kampányok (Az áldozatsegítés, sértett felvilágosítása)
- 3.Bűnmegelezés (felvilágosítás)

Dr. Répássy Róbert a minősítésre külön felhívta a figyelmet, az új BTK szerint változtak a közösség elleni erőszak egyes tényállásai.

Nagy-Juhák Ildikó, az ORFK Oktatás-kiképzési főosztályának vezetője elmondta, hogy az ő hatáskörükbe tartozik az állomány képzése és oktatása, valamint a rendészeti szakközépiskolák oktatási anyagának összeállítása. Fontos, hogy megjelenjen a képzésben az, hogy hogy viselkedjen a rendőr azokkal, akik valamilyen kisebbséghez tartoznak. Éppen ezért az iskolák képzési anyagában a társadalmi és kommunikációs ismeretek során foglalkoznak kiemelt órászámban azzal hogy ezeket az ismereteket elsajátítsák, illetve oktatják az etikai kódexet is, aminek vannak olyan pontjai, amik a hátrányos megkülönböztetés tilalmáról szólnak, illetve emberségről, segítségnyújtásról rendelkeznek. A felvételi alkalmassági vizsga során is mérik a tolerancia szintet. Az állomány vonatkozásában kommunikációs tréningeket is tartanak azok számára, akik közvetlen kapcsolatba kerülnek az állampolgárokkal.

Dr. Répássy Róbert szerint ahogy az már a korábbi ülésen is elhangzott, a gyülekezési törvény is adhat problémákat. Természetesen nem lehet előzetesen, tartalmi alapon gyülekezést megtiltani, de ebből adódnak azok a problémák, hogy meg kell várni, amíg a gyülekezés a helyszínen olyan jelenségeket mutat, amely miatt a rendőrségnek be kell avatkoznia.

Ács Emese, az ORFK képviselőjében kifejtette, hogy már múltkor is szó volt arról, hogy azokat a részletszabályozásokat, amiket a törvény megenged, és jelenleg a 15/90-es BM rendelet foglal magában, annak módosítása jelenleg is zajlik. A TASZ is részt vesz a munkában és kifejtette egyet nem értését is. Ebben a rendeletben is le van fektetve az, hogy a rendőrség egyeztet a rendezvény szervezőivel, és tájékoztatja őket a rendőri biztosítás végrehajtásáról. A Pride, vagy a meleg olimpia esetében is rengeteg egyeztetést folytattak a szervezőkkel a rendőrök: elmondják a kordonozást, miért van rá szükség, és a szervezők jóváhagyásukat is adták hozzá. Múltkor is felvetődött, hogy nem csak a rendbiztosi rendszer országos szinten történő elterjesztése csak a fontos, hanem a párbeszéd rendőrség bevezetése

is, amit az AJBH-val és nemzetközi szervezetekkel tanulmányoztak. Ehhez kellenek a civil partnerek segítsége is.

Jeney Orsolya, az Amnesty International képvisletében elmondta, hogy amit a TASZ képviselője felhozott, azok emberi jogokat képviselnek, és miután a civil szervezetek csak erre a részre koncentrálnak, ezért talán egy kicsit előrébb járnak, hiszen csak az a dolguk, hogy erre figyeljenek. A gyűlöletbűncselekmények európai rendenciát nézve is elszaporodtak, így nálunk is, ami megmutatja az eset komolyságát is. A rendbiztosítás a Pride-on jó, viszont ha utána történt egy incidens, az nem jól volt minősítve. Megdöbbenő, hogy milyen komolyan és profin áll a rendőrség a biztosításhoz, és történik egy incidens, ami utólag rossz szájízt ad az egésznek. Nem az utóbiztosítás a probléma emberi jogi szemmel, hanem fel sem merült az eseteknél, hogy nem kellene futni hagyni az elkövetőket, és alulminősítettek az intézkedők. **Boross Zsigmondtól** azt kérdezte, hogy a készülő rendőrszótár egy nyomozati protokollhoz nyújt-e esetleg segítséget, de érdeklődött afelől is, hogy milyen adatok alapján jelenik meg a cikk a Belügyi szemlében.

Boross Zsigmond elmondta, hogy a lefolytatott eljárások alapján tájékozódtak.

Jeney Orsolya szerint nem megfelelő az adatgyűjtés, erre az EBESZ is tett javaslatokat. Fontos a motiváció feltárása, ehhez nem feltétlenül kell a sértettnek melegnek lennie (példa erre a tavlyi Pride, ahol egy vélt meleget vertek meg.) A legutóbbi jelentésükből kiviláglik, hogy 2008-2010 között 10 bűncselekmény volt az adatokban. Szerintük nem valós ez a szám és megint előjön az alulminősítés problémája. Szeretnék, hogyha a képzések során nem csak a tolerancia lenne előtérben, hanem a gyűlöletbűncselekmények kezelése is. Jelenleg alig tudja valaki, mi a gyűlöletbűncselekmény, úgy tunic, nem csak az egéynre, hanem a kis közösségekre, végül pedig az egész társadalomra kihatással van. Szóba hozta a gyűlöletbűncselekmények elleni munkacsoportot (gyuloletelLEN.hu) is, mely szakmai anyagokkal segítené a Rendőrség munkáját.

Polgári Eszter, a Háttér Társaság a Melegekért képviselője az LMBT Szövetség háttéranyagát adta körbe. Kiegészítette Jeney Orsolyát azzal, hogy a Rendőrséggel szemben megfogalmazott kritikák már nagyon enyhék. Áttekintették az oktatási anyagokat, és azt tapasztalták az egyenlő bánásmód megfogalmazása bennük nagyon általános, egy átlag rendőr szerinte ebből nem fogja tudni, hogy vannak különböző szexuális kisebbségek, így javasolja a specifikációt. Nem állítják, hogy fel kell oszlatni az ellendemonstrációt, azt sérelmezik, hogy akármilyen táblát mutatnak fel a tüntetők, nem indul ellenük eljárás, és ez esetben akkor már nem tudják, mi kell a közösség elleni uszítás megállapításához. A túlbiztosítással az a baj, hogy a Pride üzenete elveszik, hisz pont a láthatóság a lényeg, de ha le vannak kordonozva, ez nem biztosított. Az adatgyűjtéssel az a probléma, hogy nem látszik, melyek azok az összefüggések, ami nemi identitással, vagy szexuális orientációval összefüggenek. Kutatói szempontból nagyon nehéz, hogy ezeket az ügyeket nem lehet követni, hiszen van, hogy nem egy ügyszámmal mennek az eseteket. Úgy nehéz tendenciákat vizsgálni, hogy évi 10 esetet jelent le a rendőrség az EBESZ kutatásába, ami szerinte nonszensz, hisz hozzájuk többen jönnek be.

Dr. Répássy Róbert reagálásában elmondta, hogy kicsit félrevezető lehet az, hogy amennyiben a gyűlöletbűncselekményeket helyesen minősítik, a papírforma szerint emelkedni fog a gyűlöletbűncselekmények száma, és úgy tűnhet, hogy valóban több a gyűlöletbűncselekmény, e kettő között különbséget kell tenni. Nem állítható, hogy a gyűlöletbűncselekmények száma oly mértékben megemelkedett volna, ami ellen már nem

csak jogi büntetőjogi eszközökkel kell küzdeni. Mindig azt vizsgálja, hogy jogalkotási feladat van és ezt most nem látja így.

Jeney Orsolya elmondta, hogy a romákat is érik a gyűlöletbűncselekmények, ezekből pontosan lehet látni, mennyire specifikus a gyűlöletbűncselekmények elleni fellépés.

Dr. Répássy Róbert az alulminősítéssel kapcsolatban elmondta, hogy vegyék figyelembe a civilek a munkájuk során azt is, hogy úgy tudnak minősíteni, ahogy bizonyítani tudnak. Nem célszerű a túlminősítés sem. Megérti azt a szándékot, hogy olyan vád szülessen, ami a bíróság előtt is megállja a helyét. Bizonyos esetekben maga a bíróság nem minősíti úgy ezeket az eseteket, ahogy kellene. Fontosabb, hogy az eset tényleg büntetőjogi következménnyel járjon, még akkor is, ha máshog minősítették.

Ehhez kapcsolódóan **Dr. Polgári Eszter** kifejtette, hogy az alapvető probléma abból fakad, hogy nem gyűlöletbűncselekmény vonalon kezdenek el nyomozni, ami azért lényeges, mert ez esetben mások az indikátorok, más típusú kérdéseket kell feltenni. Azt tapasztalták, hogy sokszor nem kérdezik meg a sértettet, hogy mit gondol, miért verték meg, ezt később az eljárásban sem lehet javítani.

Boross Zsigmond elmondta, hogy egy helytelen minősítésnél az ügyészség szerepe is, hogy rávilágítson a hiányokra, ezért javasolja egy szakmai fórumon az ügyészség jelenlétét is. Répássy Róbert egyetértett a felvetéssel, de ez a fórum a végrehajtó szervek és a civil szervezetek között zajlik.

Jeney Orsolya összehasonlítással élt, hogy amikor Ő felírta a betonra, hogy szeretni nem bűn krétával, akkor a rendőrök kikérdezték, míg a Devecseren történetekkel kapcsolatban nem történt felelősségre vonás.

Dr. Répássy Róbert nem szeretné, ha egyedi ügyek megvitatásába kezdenének. Szerinte amit a sajtó közvetít, az nem a megbékélés útján halad. Meggyőződése, hogy a gyűlölet megerősödésében az elmúlt évek medializálódása is szerepet játszik. Visszatérünk ahhoz, hogy a gyűlölet is egyfajta vélemény, de az ezekből származó jogellenes cselekedeteket meg kell akadályozni.

Nagy – Juhák Ildikó kérte, hogy a szervezetek küldjenek háttéranyagot (kifejezések, mit kell tudni egy csoportról stb.)

Lakatos István elmondta, hogy a Pride-ot követően hat főt gyanúsítottként hallgatott ki a BRFK közösség elleni erőszak megalapozott gyanúja miatt, így nem gondolja, hogy megállt volna a folyamat, nem történt alulminősítés. Örült, hogy a kiosztott anyagban a kisebbségi kapcsolattartók szerepelnek. A rendőrségen helyi és területi szinten működnek ilyen munkacsoportok. Kérné, hogy szülessen döntés arról, hogy LMBT ügyben melyik szervezettel kell kapcsolatot tartani. Egy jelenleg hatályos Országos rendőrfőkapitányi utasítást (Multikulturális környezetben végrehajtott rendőri intézkedések módszertana) a Magyarországon élő kisebbségekkel kapcsolatosan dolgozták ki és pontosan azt célozza meg, hogy minden kisebbségben a rendőrök megfelelően tudjanak intézkedni. Ennek része az oktatás is. Ebben a kérdésben tárgyalható az LMBT emberek kérdése is és amennyiben ez elfogadható, akkor ennek az intézkedésnek a részét képezné a kapott háttéranyag. Működik roma rendőrök egyesülete, működhet LMBT rendőrök egyesülete is. Ennek véleménye szerint

nem a vezetés a legnagyobb gátja, hanem a társadalmi megítélés, hozott társadalmi háttérrel pedig nehéz nekik is leküzdeni.

A gyülekezési joggal kapcsolatban elmondta, hogy a Rendőrségnek kötelessége a szabad gyülekezést garantálni, elfogadja a javaslatokat, hogy milyen területek lezárása szükséges, de a felelősséget ők viselik, és inkább állnak szemben azzal, hogy messze vannak az ellendemonstrálók, mint hogy közbe kelljen avatkozni. Nehéz a rendőrségnek megítélni, hogy mikor okoz kisebb kárt: ha tömegoszlatásba kezd, vagy későbbi kivizsgálást folytat. Ebben alapvető jogi iránymutatásokra és bírósági ítéletekre kell hagyatkozni.

Dr. Répássy Róbert szerint a gyülekezési törvény ebben is pontatlan, mert feloszlási kötelezettséget ír elő a rendőrségnek, de az már szakmai kérdés, hogy kiemelik a személyeket, vagy 10 000-es tömeg feloszlásába kezdenek. Nem mindig utóbbi a célravezető.

Ács Emese Devecserrel kapcsolatosan elmondta, hogy az ORFK és az AJBH is vizsgálta az esetet, megkaptak javaslatokat a hivataltól, amire a kapitány refelktált is, és levonták a következtetéseket, megtesznek mindent, hogy az országon mindenhol a kollegák ugyanúgy kezeljék a rendezvénybiztosításokat, mint a fővárosban. A választási eljárásról szóló törvény értelmében és annak megismertetése céljából elkezdtek a képzést, mert rendkívül specilis feladat. Sok esetben úgy érzik a partook, képviselők, szervezetek, hogy sokkal jobb, ha nem a törvény értelmében kezdeményezik a gyülekezést, hanem a gyülekezési törvény hatálya alá tartozónak jelentik be, mert ez esetben az alapjog védelme teljese más kategória alá esik, és a rendőrség biztosítási feladatai is szerteágazóbbak, mint pl egy választási eljárási törvény hatálya alá tartozó kampányrendezvény esetében, ahol a Rendőrség csak az alapvető közlekedési szabályokon kívül nincs jelen, bejelenteni sem nagyon kell. Hiába van kampányidőszak, ezt mégsem használják a partook.

Lakatos István hozzátette, hogy a tisztességes, és valóban etikusan működő rendezvény keretében a GYTV-s megoldást fogják választani, de előfordulhat, hogy pont azok az erők, amik gyűlöletkeltésre kívánják felhasználni a kampányidőszakot, a Választási eljárásról szóló törvényre hivatkozva jelentenek be rendezvényt.

Dr. Répássy Róbert példát is hozott az esetre. Kérte, hogy a térjenek át a következő napirendi pontra.

2. napirendi pont: Szakképzés és érzékenyítés

Puskás Attila, az EMMI Köznevelésért Felelős Államtitkársága képviseletében ismertette a Nemzeti Alaptanterv idevoanktozó pontjait. A gyermekek nevelésében előtérbe került az erkölcsi nevelés és a kerettanterv is. Ezekben a témákban eddig az osztályfőnöki óra keretében volt lehetőség beszélgetni a tanulókkal, most erre külön tantárgy jelenik meg. 2013. szeptember 1-től ezek a kerettantervek 1-4-ig osztályt közrefogóan jelennek meg, illetve 5-8-ig érintik. Mellette pedig a hittan is megjelenik, a döntés választás kérdése. A pedagógusokra nézve komoly elvárások fogalmazódtak meg a végzettséget tekintve is, a megfelelő szakkézettségek mellett 60 órás képzést is kapnak a pedagógusok. A hit és erkölcsstan kérdésében pedig az egyház szerepe nő meg.

Dr. Répássy Róbert emlékezett néhány kritikára a NAT-tal kapcsolatban. LMBT szervezetek azt kifogásolták, hogy szexuális kisebbségek egyáltalán nem jelennek meg a NAT-ban, erre az volt a válasz, hogy önmagában a szexualitást mint nevelési témát óvatosan kezeli a NAT és a pedagógusok felkészültségét kívánja igénybe venni. Az LMBT szervezetek szerint a

pedagógusok kerülnek a homoszexuális kisebbségek témáját, erre azt mondta a főosztályvezető, hogy magát a szexualitást nem tudják megfelelően oktatni. Ez az új tárgy talán abban is segít, hogy az emberi méltóság tiszteletét is középpontba helyezzék.

Dr Polgári Eszter elmondta, hogy egy ponton mégis bele kell hozni a NAT-ba ezt a kérdést, és ez probléma. Lehet vitatkozni, hogy mikor, de szükséges.

Kellős Éva az EMMI Egészségügyért Felelős Államtitkárságáról elmondta, hogy egyetért abban, hogy másként kell szemlélni minden szakképzést. Tavaly, amikor a szakképzések átalakítása megkezdődött az AJBH-tól is kaptak felkérést, hogy ilyen szemszögből is vizsgálják át a képzési tartalmakat, függetlenül attól, hogy milyen szintű képzéseket érintenek. Ez megtörtént, ennek eredményeiről számol be. Fontos, hogy a betegek számára a jogok biztosítva legyenek, és a kapcsolat is megfelelő legyen beteg és intézmény között. Három olyan pont van, ami kritikus lehet egy szakképzésben részt vevő szempontjából: az egyik a pályaszocializációs szakasz, amikor meg kell tanulnia azt, hogy az egészségügyben dolgozóknál milyen mentalitás elfogadható, beleértve, hogy milyen jogi, etikai, stb ismeretek vannak. A gyakorlati képzéseknél azokat a segítségeket kell a gyakorlatban mögé tenni, ami azt biztosítja, hogyha a gyakorlatban az életben, klinikán olyan helyzetekkel találkozik, amivel eddig csak ismerekben, akkor azt megfelelő kommunikációval kezelje és hozzáállással kezelje. A pályára lépési szakasz szintén kritikus, hiszen ott is találkozhatnak olyan esetekkel, amit nem biztos, hogy kezelni tud. Az államtitkárság szerint fontos, hogy legyenek olyan mentorok, akik a frissen pályára lépő embereknek az első kritikus szakaszban ezeket a problémás élethelyzeteket kezelni tudják, és felkészítik a pályára lépőt. Elképzelés szerint 2-3 hónapig kell kísérniük a kollegákat. A gyakorló szakemberek folytonos képzését, továbbképzését szintén biztosítani kell, a témaköröket az egészségügyért felelős miniszter hagyja jóvá. Természetesen vannak szabadon választható képzések is. Az a fajta érzékenyítés, ami a civilek gondolnak a gyakorlati felkészítésen múlnak.

Szajbély Katalin az AJBH munkatársa elmondta, hogy volt olyan vizsgálatuk, mely ebben az évben azt próbálta feltérképezni, hogy mit tesznek az állami szervek, a média és a civil szervek a tolerancia érdekében. Címe: Kommunikációval az egyenlő méltóságért. Mindenhol sok jó akaratot találtak, de meg kell hogy erősítse a megállapítást, hogy hiánytéma az LMBT emberekkel való tolerancia. Az erkölcsstan oktatása gyerekcipőben jár, de tény, hogy a gyermekek több mint 50%-a hit és erkölcsant választotta, ebbe pedig kevés az állam beleszólása.

Dr. Répássy Róbert elmondta, hogy a Gyermekbarát igazságszolgáltatás program egyik leágazása, hogy érthetően elmagyarázzák nekik a jogukat, kikhez fordulhatnak, ha baj van.

Megköszönte az észrevételeket és bezárta az ülést.

Az emlékeztetőt hangfelvétel alapján készítette: Perlaki Fanni Laura